

፤ተላቅዳመዓ

РАДОСТЬ R A D O S Ť

Časopis žiakov ZŠ s MŠ Š. Moysesesa v Banskej Bystrici šk. r. 2012/2013

J. Valtrová, E. Lukáčová, IX.A

Obsah

Na úvod

Kalendárium

Ako prežívame rok sv. Cyrila a Metóda

Výtvarné práce žiakov primárneho vzdelávania

Zahrajme sa, zasmejme sa

Čo viete / nevíete o prvom slovanskom písme?

Vydáva:

ZŠ s MŠ Š. Moyses, Námestie Š. Moyses 23, 97401 Banská Bystrica

Číslo: mimoriadne

Ročník: 10.

Dátum: apríl 2013

Spracovala: zo žiackych prác zostavila Mgr. M. Jacová

KALENDÁRIUM

SEPTEMBER

- Plán činností k Roku viery a 1150. výročia príchodu sv. Cyrila a Metoda.

OKTÓBER

- SVÄTÍ KONŠTANTÍN A METOD V KOMIKSE

V októbri sme v našej škole uviedli projekt „Spoznaj svojich otcov“ súťažou o najkrajší komiks zo života slovanských vierozvestov. Zapojilo sa osem tried: - 2.B, 3., 4., 5., 6., 7., 8. a 9.trieda, ktoré súťažili v dvoch kategóriách:

1. kateg. (1. – 4. ročník) a 2. kateg. (5. – 9.ročník) na tému Svätí Konštantín a Metod – život a pôsobenie. Keďže žiaci 1. – 4. ročníka sa museli „popasovať“ aj s novými informáciami zo života a pôsobenia sv. Konštantína a Metoda, ich úlohou bolo spracovať život vierozvestov formou menej náročného leporela. Žiaci 5. – 9. ročníka využili možnosť jednostranového comic strip-u, ba niektorí si trúfli na komiks formou časopisu. Vypracovanie leporel a komiksov si žiaci najprv naplánovali a postupne realizovali počas triednických hodín, hodín náboženstva a výtvarnej výchovy. Pri príležitosti medzinárodného dňa školských knižníc sa uskutočnilo celoškolské hlasovanie. Hodnotila sa formálna i obsahová stránka prác. Najúspešnejšie boli triedy—3.A a 9.A.

KALENDÁRIUM

NOVEMBER

- Výzdoba školy k 1150. výročiu príchodu sv. Cyrila a Metoda.
- 21.11.2013 sa uskutočnilo školské kolo súťaže „...a Slovo bolo u Boha“ zameranej na život, dielo a odkaz sv. Cyrila a Metoda.

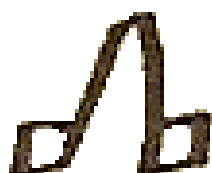
KALENDÁRIUM

DECEMBER

- Dňa 6. decembra 2012 naši žiaci (Miriam-Veronika Minková, Martin Puffler, Lívia Ostrolucká, Mária Žilinčíková, Nikola Predmeská, Martin Okánik, Martin Kelemen) nahrávali vstupy do rozhlasovej relácie Študentské šapitó. Relácia, ktorá je pokračovaním o živote a pôsobení vierozvestcov, ponúka aj stručnú informáciu o prežívaní Roku viery na našej škole. Bola odvysielaná v pondelok 10. decembra 2012 o 20:30 hod. na rádiu Lumen.

V štúdiu rádia Lumen

KALENDÁRIUM

JANUÁR

- Na hodinách výtvarnej výchovy žiaci primárneho vzdelávania vyrábali leporelá o sv. Cyrilovi a Metodovi.

FEBRUÁR

CYRILOMETODIÁDA

- 22.2.2013 sa v našej škole uskutočnilo školské kolo vedomostného kvízu „Cyrilometodiáda“. Súťažili 3-členné družstvá žiakov

6., 7. a 8. ročníka. Zvíťazili žiaci 8. A: Matúš Antal, Dávid Melo a Martin Okánik, na druhom mieste sa umiestnili žiaci 6.A: Lívia Ostrolucká, Jaroslav Pásler a Juraj Rafaj, na treťom mieste žiaci 7.A I. skupina: Dominika Mistríková, Jakub Jedinák a Martin Junek. Víťazom srdečne blahoželáme a prajeme úspešné reprezentovanie našej školy v diecéznom kole.

MAREC

- 25. 3. 2013 a 26. 3. 2013 na hodinách literatúry sme čítali úryvok od Matúša Kučeru - Konštantín a Metod. Počas prvej vyučovacej hodiny sme sa venovali ideovo-estetickému rozboru ukážky a vypracovaniu pracovného listu s otázkami na porozumenie. Na druhú vyučovaciu hodinu sme si pripravili projekty o solúnskych bratoch. Niektorí pracovali v skupinkách, iní samostatne. Po krátkych organizačných pokynoch sa mohla začať prezentácia. Program otvorila rozsiahla tajnička, ktorej riešenie bolo aj nadpisom ódy o Cyrilovi a Metodovi. Potom mali žiaci možnosť vylúštiť si odkaz s práním veselej Veľkej noci v hlaholike. Nasledovala podrobná prezentácia o sv. Metodovi, v ktorej sme sa dozvedeli mnoho nových, zaujímavých faktov. Mohlo by sa zdať, že až príliš veľa, lebo sme si akosi nevedeli spomenúť na odpovede kontrolných otázok. Nakoniec nás predsa len „osvietilo“ a mozgy sme pripravili na ďalšie číslo, ktorým bola, prekvapivo, ďalšia tajnička. Po nej sme sa zabavili pri hre, podobnej televíznej, „Riskni milión“ na motívy Cyrila a Metoda. V nej dve spolužiačky v sprievode svojráznych zvukových efektov úspešne odpovedali na rôzne otázky k už spomínanej téme.

Takéto vyučovacie hodiny máme radi.

Mária Žilinčíková, VIII.A

APRÍL

KURZ HLAHOLIKY

- 4. apríla 2013 prišiel k nám pán Peter Imriš a učil nás písať hlaholiku. Bolo to 4. a 5. vyučovaciu hodinu. V piatok sme na vlastivede písali nadpis „po hlaholicky“. Naučila som sa napísať svoje meno a priezvisko. Hlaholika sa mi veľmi páčila, hoci písmená sú dosť ťažké. Niektoré písmená v hlaholike sa píšu podľa úst. Bolo to veľmi zaujímavé. Pán Peter nám aj premietal obrázky na interaktívnej tabuli.

Kristínka Antalová, III.A

Tretiaci a štvrtáci s pánom Imrišom

AKO PREŽÍVAME ROK SV. CYRILA A METODA

Naša škola, Základná škola s materskou školou Štefana Moysesu v Banskej Bystrici, sa s radosťou a nadšením zapojila do projektu venovanému 1 150. výročiu príchodu svätého Cyrila a Metoda na naše územie. Celá škola žije týmto projektom. Už pri vstupe do budovy školy nás zaujme nástenka „Spoznaj svojich otcov“. Denne nám pripomína, že sa musíme snažiť čo najlepšie pochopiť význam, odkaz a dielo týchto svätcov. Všetci pedagógovia našej školy nám to nenásilným spôsobom pripomínajú takmer vo všetkých vyučovacích predmetoch, ale najmä na hodinách náboženstva, literatúry, dejepisu, výtvarnej výchovy, hudobnej výchovy, vlastivedy a na triednických hodinách. Okrem spoločných aktivít projektu (geocaching, zapojenie sa do rozhlasovej relácie, výtvarnej súťaže, vedomostného kvízu a súťaže o najlepší školský časopis venovaný sv. Cyrilovi a Metodovi) každá trieda našej školy si pripravila vlastný program.

Ranné modlitby v škole sú zamerané k úcte svätého Cyrila a Metoda, žiaci čítajú na pokračovanie z knihy Cyril a Metod, aby sa dozvedeli čo najviac o ich živote, zbierajú obrázky a materiály o svätom Cyrilovi a Metodovi, tretiaci a deviataci nacvičujú scény o príchode solúnskych bratov na Veľkú Moravu, v každej triede sa žiaci snažili urobiť čo najkrajšiu nástenku, v niektorých triedach nacvičovali aj piesne o sv. Cyrilovi a Metodovi.

V októbri sme na našej škole uviedli projekt „Spoznaj svojich otcov“ súťažou o najkrajší komiks zo života vierozvestcov. Žiaci v jednotlivých triedach pracovali individuálne alebo spoločne. Tí, čo pracovali individuálne, tvorili samostatné komiksy výtvarnými technikami, ktoré si sami vybrali. Vytvorené komiksy jednotlivcov boli vyhodnotené a najlepšie práce postúpili do školského kola.

Žiaci 8. ročníka pracovali spoločne. Najprv sa dohodli, ktorú časť zo života svätých Cyrila a Metoda si zvolia za tému komiksu. Potom sa rozdelili do dvoch skupín – literárnej a výtvarnej. Literárna skupina sa snažila vytvárať výstižné repliky a výtvarná skupina čo najkrajšie obrázky. Spoločnými silami sa to nakoniec podarilo. Pri príležitosti medzinárodného dňa školských knižníc sa uskutočnila výstava komiksov a celoškolské hlasovanie. Hodnotila sa formálna a obsahová stránka vystavených prác. Celkový počet platných hlasovacích lístkov bol 160. Víťazné práce – leporelo 3.A triedy a komiks 9.A triedy teraz zdobia školskú nástenku.

AKO PREŽÍVAME ROK SV. CYRILA A METODA

Žiaci našej školy sa každoročne zapájajú do súťaže v prednese kresťanskej poézie a prózy „...a Slovo bolo u Boha“. Tohtoročné školské kolo bolo motivované životom a dielom svätých Cyrila a Metoda. Z triednych kôl vyšlo 29 úspešných recitátorov, ktorí sa zúčastnili 14. novembra v školskom kole už 20. ročníka tejto súťaže. Víťazi jednotlivých kategórií postúpili do krajského kola, ktoré sa uskutočnilo 22. novembra 2012 v Katolíckom gymnáziu Štefana Moysesu v Banskej Bystrici. Našu školu reprezentoval v kategórii starších žiakov – poézia žiak 9. ročníka Martin Kelemen.

Na hodinách výtvarnej výchovy sa žiaci snažia rôznymi formami a technikami výtvarne spracovať udalosti zo života sv. Cyrila a Metoda, o ktorých sa dozvedeli na hodinách náboženstva, literatúry a dejepisu. Ďalšou aktivitou je vytvorenie návrhu na pamätnú medailu k 1150. výročiu príchodu vierozvestcov. Hlaholika, prvé písmo, ktoré pre nás zostavili, sa stala tiež námetom na spracovanie na hodinách výtvarnej výchovy. Najkrajšie práce a najzaujímavejšie práce uverejňujeme v tomto časopise. Vyvrcholením našich aktivít bude účasť na celoškolskej púti do neďalekej dedinky Selce, kde je kostol zasvätený svätému Cyrilovi a Metodovi.

Naša škola má v názve meno biskupa Štefana Moysesu. Štefan Moyses, veľký ctiteľ bratov solúnskych, ešte v roku 1864 dosiahol u rímskej stolice, aby výročný slávnostný sviatok svätých Cyrila a Metoda slávil v katolíckej cirkvi 5. júla.

Mgr. K. Holecová

Práce žiakov II. A triedy

TVORBA ŽIAKOV

BÁSNE

Otcovia zo Solúna

Ó, krásne svetlá otčina,
slovanským kmeňom drahé
zdravíme si vás, bratia,
vás ódou chvály sláviť ideme.

Rím s veľkým jasotom víta vás
sťa matka synov v náručí,
zdobí vás vencom biskupským
a novú moc vám poručí.

Vyšli ste do tmavých krajín
žiar priniesť, so svetlom preniknúť,
naplniť svetlom nebeským
tých, ktorých oslepoval blud.

Matúš Antal, VIII.A

Cyril a Metod

Dvaja bratia zo Solúna na Moravu prišli.
Spolu s Božím slovom aj písmo doniesli.

Konštantín Cyril básne písal,
Metod denne kázne hlásal.

Na dvore kniežaťa Rastislava učilište založili,
veľa svojich nasledovníkov v ňom spolu vychovali.

V Ríme pápež Hadrián privítanie pripravil,
aby potom Metoda za arcibiskupa vysvätil.

Monika Ondrejková, VII.A

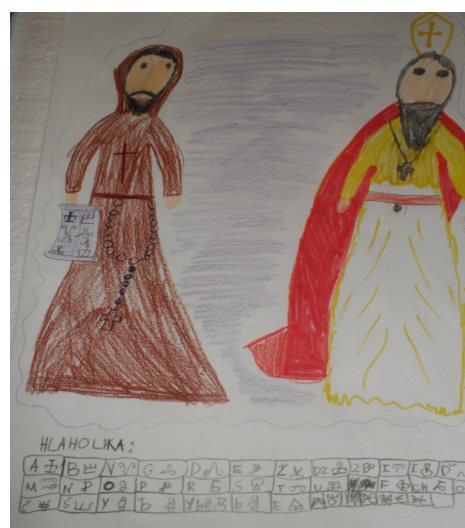
Výtvarné práce žiakov primárneho vzdelávania

Práce žiakov II.A

K. Synaková, II.A

M.V. Minková, II.A

K. Synaková, II.A

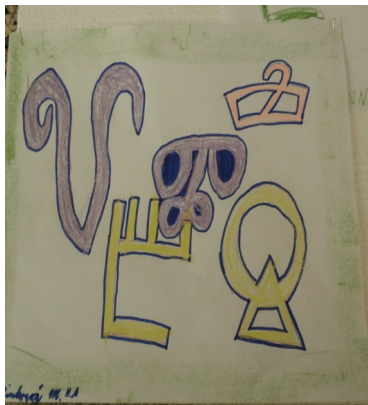
M. Nahodilová, VI.A

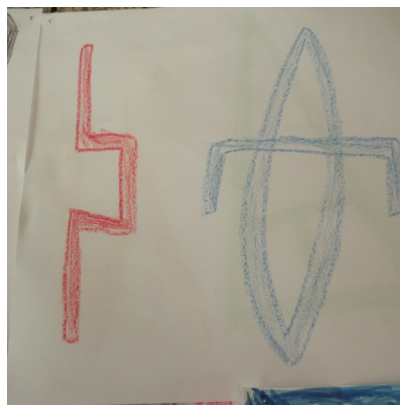
Výtvarné práce žiakov primárneho vzdelávania

Leporelo žiakov III.A

M.V. Minková, II.A

T. Foksa, II.A

Malí umelci pri práci.

Materská škola

Deti materskej školy kreslili sv. Cyrila a Metoda

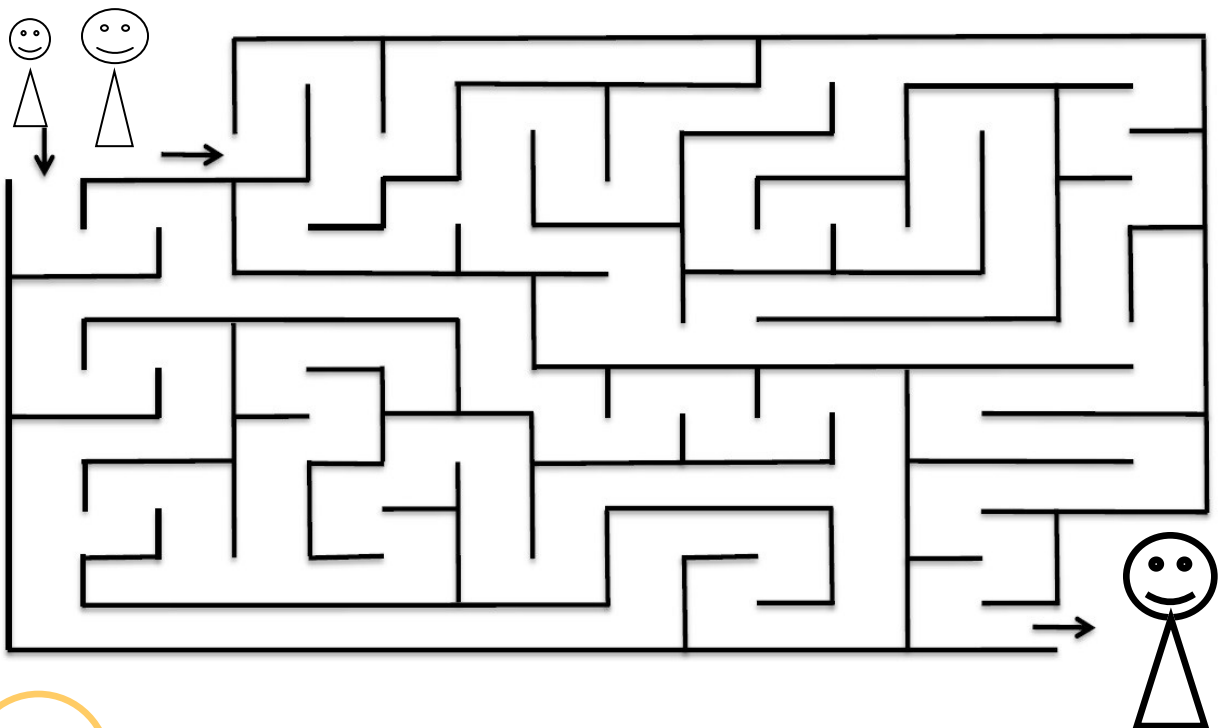

Zahrajme sa, zasmejme sa

Bludisko

Pomôž sv. Konštantínovi a Metodovi dostať sa
k Pribinovmu synovi Koceľovi.

„Je to pravda, že po smrti sa človek premení na prach?“
pýta sa malé dievčatko mamičky.

„Áno, je to pravda.“

„ Tak za našou skriňou muselo zomrieť veľa ľudí.“

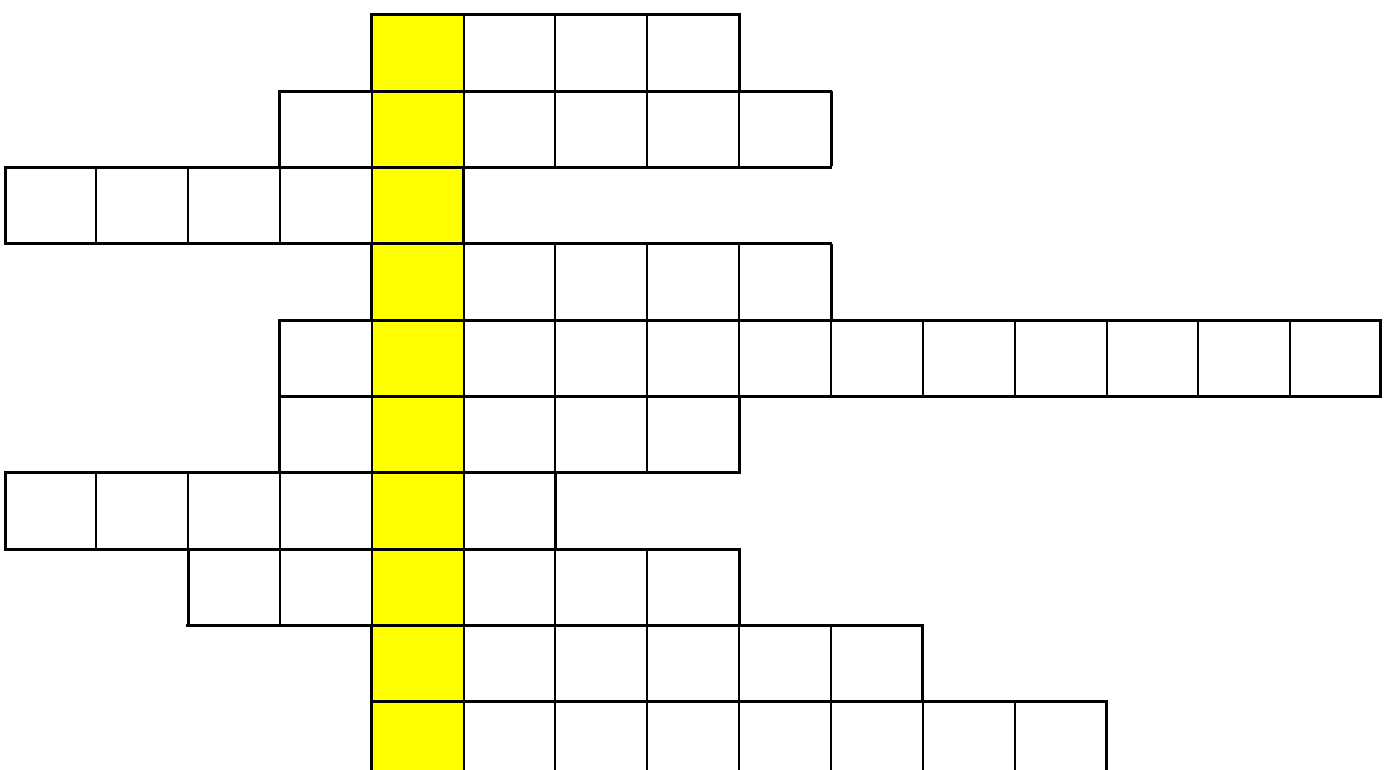
TAJNIČKA

V 9. storočí sa v Cirkvi na slávenie liturgie používali tri liturgické jazyky. Zásluhou Solúnskych bratov sa na našom území slávila liturgia v reči ľudu.

Vylúšti tajničku a doplň chýbajúce slovo:

Pápež Hadrián dovoľil sláviť na Veľkej Morave ..... liturgiu.

1. Veta sa skladá zo ....
2. Slová sa skladajú zo ....
3. Cyril a Metod Slovanom vytvorili ....
4. Dôležitejšie pre nich bolo šíriť ....
5. Cyril a Metod boli predsa ....
6. Prvým arcibiskupom Veľkej Moravy bol ....
7. Na územie našich predkov prišli zo ....
8. Prišli na pozvanie Rastislava, ale prišli aj s veľkou ....
9. Bratia Cyril a Metod boli aj Kristovými ....
10. Ľudia ich milovali a oni pracovali ....

Zahrajme sa, zasmejme sa

Osemsmerovka

Nájdí 10 slov, ktoré súvisia s obdobím veľkomoravskej misie:

HLAHO LIKA, PROGLAS, BYZANCIA,

CYRIL, METOD, RASTISLAV, KOCEĽ, MICHAL, SOLÚN, GORAZD

P	S	N	A	A	O	S	K	V	Z
R	V	B	I	O	M	O	A	B	A
O	A	C	Y	R	I	L	I	Y	K
G	Z	Y	D	N	S	Ú	D	Z	I
L	L	A	CH	I	M	N	Z	A	L
A	G	R	T	T	E	W	A	N	O
S	P	S	O	R	T	I	R	C	H
A	A	R	T	A	O	Z	O	I	A
R	X	C	V	B	D	N	G	A	L
K	O	C	E	Ľ	E	R	T	I	H

„Sú v pekle posteľe?“

„Nie, čert nikdy nespí.“

Hádanka

Poslal ich k nám veľký pán,
priniesli znaky, písmená nové nám.

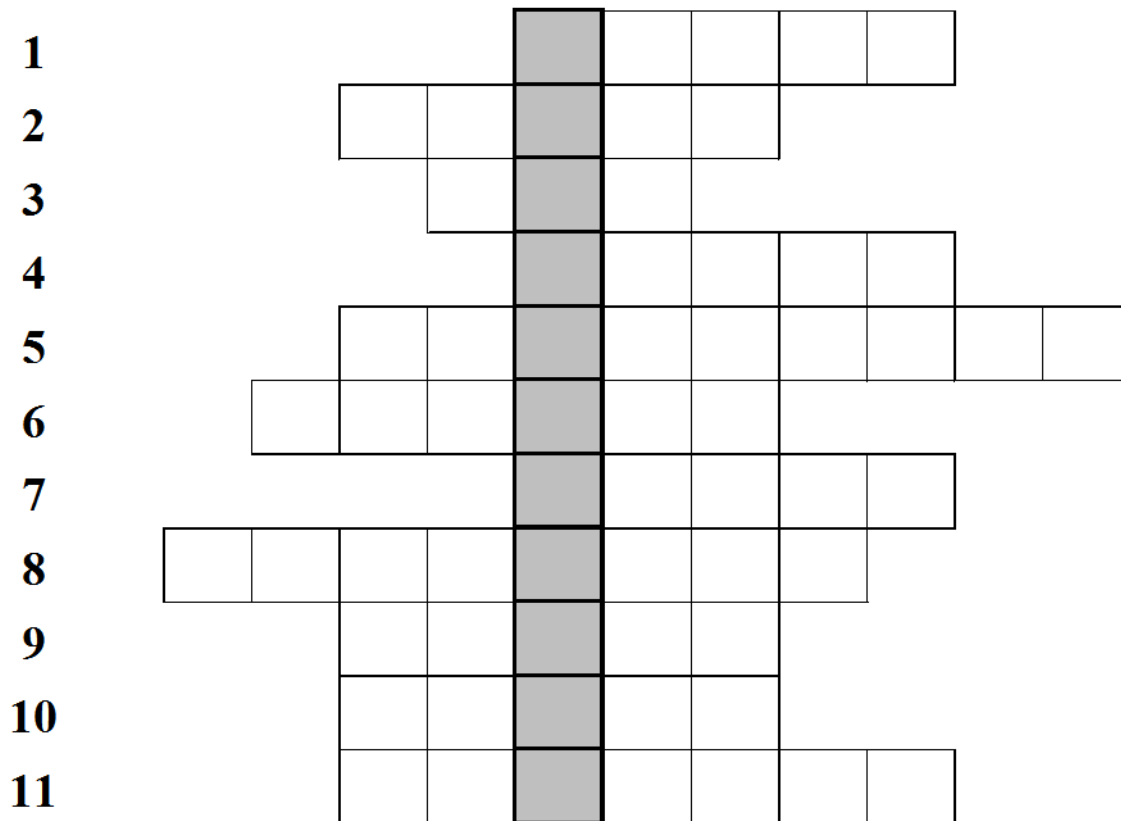

Zahrajme sa, zasmejme sa

KRÍŽOVKA s tajničkou:

Náboženstvo, ktoré na Veľkej Morave šírili solúnski bratia.

VODOROVNE:

1. Syn kniežaťa Pribinu
2. Rehoľné meno Konštantína
3. Meno otca solúnskych bratov
4. Historický názov mesta Thessaloniké so 2. vatikánskeho koncilu
5. Bohoslužobný jazyk
6. Metodov nástupca
7. Významné stredisko Veľkej Moravy
8. Ohrada z drevených kolov
9. Starší zo solúnskych bratov
10. Významná pohraničná pevnosť Veľkej Moravy
11. Predslov k Evanjeliu

Žiaci VI.A

Zahrajme sa, zasmejme sa

Maľované čítanie

sa narodili v

Solún. Ich rodičia

boli a Mária.

Mali veľa .

Ďaleko na dnešnom ,

žil dobrý a múdry Rastislav. Keďže nemali a chceli aj ,

rozhodol sa, že nájde niekoho múdreho,

ktorý ho zostaví. Keďže boli

najmúdrejší, rozhodol sa ich poveriť

úlohou. preložili a doniesli .

K múdrosti a vzdelanosti viedli aj svojich

ktorí po ich zostavili hlaholiku a

napísali Moravsko-panónske legendy.

Zahrajme sa, zasmejme sa

Aké meno dávate svojmu dieťaťu?“ pýta sa kňaz na začiatku krstného obradu..

„Tiger,“ odpovedali rodičia.

„Tiger?“ čuduje sa kňaz.“ To sa predsa nehodí.“

„Nehodí? A pápež si mohol dať meno Lev?“ nedali sa rodičia.

Osemsmerovka

Vyčiarkni tieto slová, zo zostávajúcich písmen utvor dve slová a doplň ich do vety.

KONŠTANTÍN, METOD, HADRIÁN, PÍSMO, SILA, BRATIA, SMRŤ, WIKING, RÍM, MOC LEV,
SOLÚN, DOM, KOCEĽ, MÁRIA, KOZÁRI, CESTA,

Solúnski bratia prišli na ----- v roku 863.

K	M	E	T	O	D	V	V	E	L
O	M	E	K	O	Z	Á	R	I	Ľ
N	K	Á	K	O	C	E	Ľ	S	H
Š	Ú	B	R	A	T	I	A	O	A
T	W	S	P	I	M	R	O	L	D
A	A	I	M	Í	A	Í	R	Ú	R
N	T	S	K	R	S	M	A	N	I
T	S	I	M	I	Ť	M	-	D	Á
Í	E	L	O	V	N	A	O	O	N
N	C	A	C	U	-	G	-	M	U

Zahrajme sa, zasmejme sa

Misionár prišiel medzi domorodcov nejakého afrického kmeňa.

Náčelníka našiel ležať pre veľké bolesti žalúdka.

„Možno vás bolí preto, lebo je prázdny. Treba ho naplniť“, radí misionár.

A naozaj. Náčelník vyzdravel. Po niekoľkých dňoch sa mu misionár postážuje, že ho bolí hlava. A náčelník mu odpovie:

„Určite je prázdna. Naplň ju a bude ti dobre.“

Doplňovačka

Doplň chýbajúce slová alebo slovné spojenia.

Byzantský cisár .....na žiadosť veľkomoravského kniežaťa .....

vyslal v roku.....na Veľkú .....vierožvestcov.....

a ....., aby v.....jazyku hlásali Božie slovo.

Konštantín zložil písmo.....a spolu s Metodom preložil Sväté písmo.

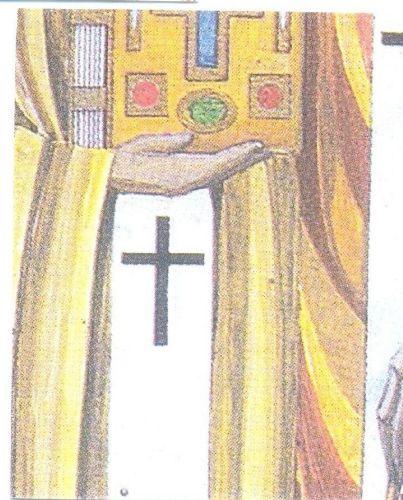
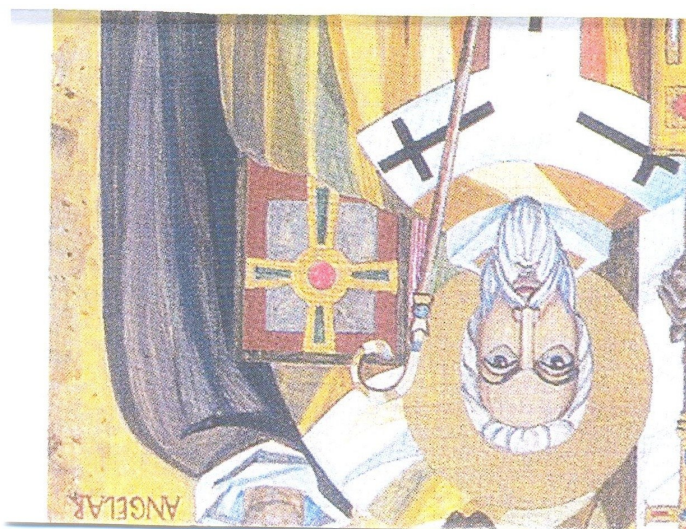
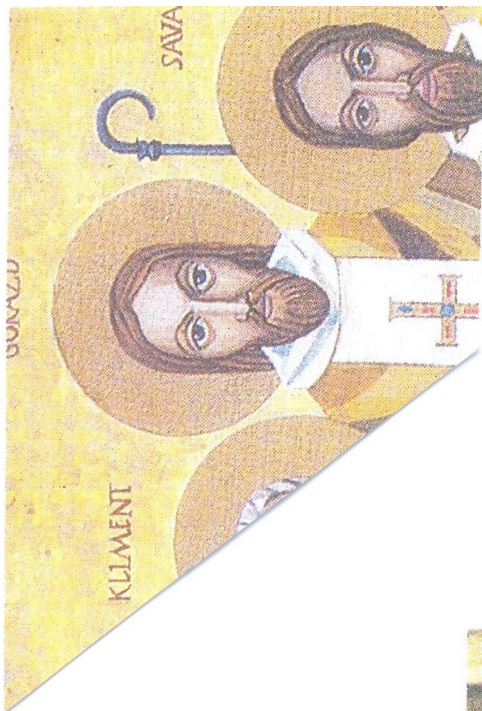
Našich predkov naučil modliť sa v ich reči.

Zahrajme sa, zasmejme sa

Podľa ilustrácie E. Ambrušovej vytvor z jednotlivých častí obraz sv. Cyrila a Metoda a ich žiakov.

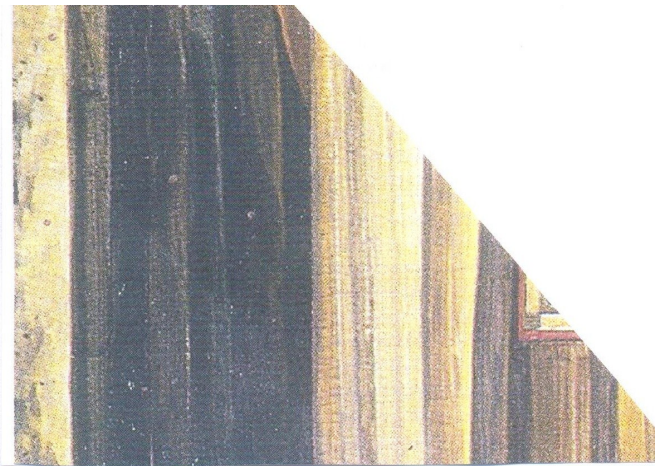
1.časť

Zahrajme sa, zasmejme sa

2. časť

Zahrajme sa, zasmejme sa

Označ šípkami k postave, ktoré veci sú vhodné pre biskupa Metoda

Čo viete/ neviete o prvom slovanskom písme?

Prvé písmo sa nazývalo hlaholika,

- hlaholika mala okolo 40 písmen,
- vznikla z gréckej abecedy,
- na začiatku 10. storočia bola nahradená cyrilikou, ktorá bola jednoduchšia,
- každé písmeno má slovanský názov,
- správne za sebou zoradené názvy jednotlivých písmen tvorili báseň,
- obsahuje aj také znaky hlások, ktoré grécka a latinská abeceda nemá,
- ku každému znaku bolo priradené číslo (a-1, v-2, g-3,d-4,i-10...),
- starí Slovania počítali najmenej do 10 000 (c-900,o-800),
- hlaholika je ikonografické písmo – má obrazové poslanstvo, využíva symboliku kríža a trojuholníka (symbol Najsvätejšej Trojice).

⦿⦿ ƆƆ ʋʋ ʒʒ ǫǫ ǣǣ ǫǫ ǫǫ ǫǫ ǫǫ ǫǫ ǫǫ ǫǫ
a b v g d e ž dz z i i d,y

ǫǫ ǫǫ ǫǫ ǫǫ ǫǫ ǫǫ ǫǫ ǫǫ ǫǫ ǫǫ ǫǫ ǫǫ
k l m n o p r s t u f x

ǫǫ ʋʋ ʒʒ ʒʒ ʒʒ ʒʒ ʒʒ ʒʒ ʒʒ ʒʒ ʒʒ ʒʒ
ō ts tš š št o,e ü i ye,ya yo yu

ǫǫ ǫǫ ǫǫ ǫǫ ǫǫ ǫǫ
ö ě yǫ yě ǫ ü

Dedičstvo otcov, zachovaj nám, Pane!